

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKLAŲ TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024 m. d. Nr. O-
Švenčionys

Posėdis įvyko 2024-05-27, 16.00–18.00 val., nuotoliniu būdu.

Posėdžio pirmininkas – Jolanta Jurkuvėnienė, Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Inga Varnienė, Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sekretorė.

Tarybos nariai:

Karina Adamovičiūtė, Valerija Ivanovaitė, Renata Grigianecienė, Ramunė Jakubėnienė, Nijolė Stuglienė, Inesa Šurpickaja, Pavel Trusov, Deira Vainickaitė, Dovilė Žižienė.

Nedalyvavo: Edvinas Sinkevičius, Viltė Vasilkauskaitė.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl patirties, įgytos Nacionaliniai savivaldybių jaunimo reikalų tarybų mokymų metu, aptarimo.

2. Dėl Jaunimo iniciatyvų finansavimo konkurso prioritetinių paramos sričių.

1. SVARSTYTA. Nacionalinių savivaldybių jaunimo reikalų tarybų mokymų (toliau – Mokymai) metu įgytos patirties aptarimas.

Jolanta Jurkuvėnienė. Mokymuose dalyvavo dvi Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narės: Karina Adamovičiūtė ir Inesa Šurpickaja.

Karina Adamovičiūtė ir Inesa Šurpickaja dalinasi informacija, pristatyta Mokymų metu, skatina savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narius bendradarbiauti su kitų savivaldybių jaunimo reikalų tarybomis, siūlo pasinaudoti kitų savivaldybių patirtimi.

Karina Adamovičiūtė. Pristato skaidres „Paauglystės keliai ir klystkeliai” (pridedama), kuriose pateikiama informacija apie paauglių elgesio priežastis, visuomenės požiūrį ir prevencinę veiklą. Siūlo organizuoti mokymus, pristatyti šią informaciją Švenčionių rajono ugdymo įstaigose.

Jolanta Jurkuvėnienė. Siūlo mokymus organizuoti spalio – lapkričio mėn.

Dovilė Žižienė. Pritaria.

Karina Adamovičiūtė. Siūlo siūlyti Švenčionių rajono savivaldybės administracijai organizuoti Jaunimo apdovanojimus 2024 m. rugsėjo – gruodžio mėn.

Inesa Šurpickaja. Pristato gerąją kitų savivaldybių patirtį, mažinant atstumą tarp jaunų žmonių ir savivaldybės vadovų, tarybos narių, administracijos specialistų. Siūlo organizuoti renginį „Naktis savivaldybėje“.

Ramunė Jakubėnienė. Siūlo šį renginį organizuoti ne šiais metais, o siūlyti Švenčionių rajono savivaldybės administracijai organizuoti renginį „Naktis savivaldybėje“ 2025 metais.

Deira Vainickaitė. Pritaria.

Karina Adamovičiūtė. Pritaria ir siūlo šiais metais, siekiant mažinti atstumą tarp jaunų žmonių ir savivaldybės vadovų, tarybos narių, administracijos specialistų ir didinti jaunų žmonių įsitraukimą, organizuoti jaunų žmonių, savivaldybės mero, tarybos narių ir administracijos atstovų neformalų susitikimą gamtoje.

Jolanta Jurkuvėnienė. Pritaria.

Inesa Šurpickaja. Pritaria.

Valerija Ivanovaitė. Pritaria.

Inesa Šurpickaja. Pristato prevencinių priemonių programą „Saugi mokykla“, kurios metu vykdomos priemonės – mokyklų teritorijų stebėjimas dronais, patikros metalo detektoriumi mokyklų viduje, klasių ar atskirų mokinių grupių testavimas. Programą parengė D. Joneikis ir ji vykdoma keliose savivaldybėse.

Jolanta Jurkuvėnienė. Pristato informaciją, kad mūsų rajone šios priemonės vykdomos, bendradarbiaujant su Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatu ir savivaldybės administracijos specialistais, atsakingais už viešąją tvarką. Priemonių vykdymą koordinuoja Švenčionių rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisija.

Inesa Šurpickaja. Būtų naudinga sužinoti apie priemones, kurias organizuoja Švenčionių rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisija. Siūlo organizuoti jungtinį Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos posėdį.

Ramunė Jakubėnienė. Siūlo šį posėdį organizuoti rugsėjo mėn.

Karina Adamovičiūtė. Pristato Praktinį vadovą „Praktinis vadovas: tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimas jaunimo politikos srityje“. Praktiniame vadove pateikiami teoriniai tarpžinybinio bendradarbiavimo principai ir realios priemonės, kaip šie principai gali būti įgyvendinami: įvairūs renginiai, interesų pažinimo metodai, planavimo ir koordinavimo priemonės. Leidinyje pristatomos programos bei pasiūlymai, kaip vesti mokymus tarpžinybinio bendradarbiavimo tema ruošiant jaunimo organizacijų atstovus, įstaigų ir institucijų darbuotojus bendradarbiauti. Taip pat aprašoma geroji užsienio šalių tarpžinybinio bendradarbiavimo praktika, pateikiami praktiniai metodai, struktūros, užsiėmimai, kaip įgyvendinti tarpžinybinį bendradarbiavimą. Išskiria kelis metodus: „Socialinis žemėlapis“, „Jauno žmogaus portretas“, „Jaunimui draugiška savivaldybė“, „Jaunimo fotoreportažas“. Šis praktinis vadovas parengtas 2014 m., tačiau jame pateikta informacija aktuali ir dabar.

Dovilė Žižienė. Siūlo rekomenduoti su jaunimu dirbančioms organizacijoms, organizuojant jaunimui skirtas veiklas, naudoti Praktinį vadovą „Praktinis vadovas: tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimas jaunimo politikos srityje“.

NUTARTA:

1. 2024 m. spalio – lapkričio mėn. Švenčionių rajono ugdymo įstaigose organizuoti mokymus „Paauglystės keliai ir klystkeliai“.

2. Siūlyti Švenčionių rajono savivaldybės administracijai organizuoti jaunimo apdovanojimus 2024 m. rugsėjo – gruodžio mėn.

3. Siūlyti Švenčionių rajono savivaldybės administracijai 2025 metais organizuoti renginį „Naktis savivaldybėje“.

4. 2024 m. rugsėjo mėn. organizuoti jungtinį Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos posėdį.

5. Rekomenduoti su jaunimu dirbančioms organizacijoms, organizuojant jaunimui skirtas veiklas, naudoti Praktinį vadovą „Praktinis vadovas: tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimas jaunimo politikos srityje“.

Balsavimo rezultatai „Už“ – 10, „Prieš“ – 0, „Susilaikė“ – 0.

Nutarimas priimtas.

2. SVARSTYTA. Jaunimo iniciatyvų finansavimo konkurso prioritetinių paramos sritys.

Jolanta Jurkuvėnienė. Balandžio mėn. pabaigoje patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo iniciatyvų finansavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuriuo vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės administracija organizuos Jaunimo iniciatyvų finansavimo konkursą (toliau – Konkursas). Rengiant Aprašą buvo atsižvelgta į mūsų išsakytus pasiūlymus dėl finansuojamų sričių bei galimybės prioritetus Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos teikimu tvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu kiekvienais metais prieš paskelbiant Konkursą. Vadovaujantis

Aprašo 9 punktu, prieš skelbiant Konkursą Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos teikimu Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu tvirtina prioritетines paramos sritis. Šios sritys nurodomos skelbime apie Konkursą.

- Prioritетines sritis galima siūlyti iš Aprašo 8 punkte patvirtintų finansuojamų veiklos sričių:
8. Konkurso būdu finansuojamos šios veiklos sritys:
- 8.1. jaunų žmonių verslumo skatinimas:
- 8.1.1. mokymų, seminarų, stovyklų ar kitų renginių, skirtų supažindinti jaunas žmones su verslo kūrimo galimybėmis, organizavimas;
- 8.1.2. mentorystės paslauga, siekiant palaikyti (palydėti) jaunas žmones, kuriant verslą;
- 8.2. jaunų žmonių aktyvumo ir dalyvavimo jaunimo, jaunimo organizacijų veikloje skatinimas:
- 8.2.1. mokymų, seminarų, stovyklų ar kitų renginių, skirtų skatinti jaunas žmones įsitraukti į jaunimo organizacijų veiklą, organizavimas;
- 8.2.2. mokymų, seminarų, stovyklų ar kitų renginių, skirtų ugdyti jaunų žmonių lyderystės įgūdžius, organizavimas;
- 8.2.3. mokymų, seminarų, stovyklų ar kitų renginių, skirtų jaunimo organizacijų stiprinimui, organizavimas;
- 8.3. jaunų žmonių sveiko gyvenimo būdo skatinimas:
- 8.3.1. mokymų, seminarų, stovyklų ar kitų renginių, skatinančių jaunas žmones atsisakyti psichotropinių medžiagų vartojimo, organizavimas;
- 8.4. jaunimo organizacijų steigimo skatinimas:
- 8.4.1. jaunimo organizacijų steigimo išlaidų kompensavimas.

Prašome siūlyti prioritетines paramos sritis 2024 m.

Ramunė Jakubėnienė. Siūlo jaunų žmonių verslumo skatinimą.

Pavel Trusov. Pritaria.

Inesa Šurpickaja. Siūlo jaunų žmonių sveiko gyvenimo būdo skatinimą.

Dovilė Žižienė. Pritaria.

Karina Adamovičiūtė. Siūlo jaunimo organizacijų steigimo skatinimą.

Deira Vainickaitė. Pritaria.

NUTARTA. Siūlyti Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti šias Jaunimo iniciatyvų finansavimo konkurso prioritетines paramos sritis 2024 m.:

1. Jaunų žmonių verslumo skatinimas.
2. Jaunų žmonių sveiko gyvenimo būdo skatinimas.
3. Jaunimo organizacijų steigimo skatinimas.

Balsavimo rezultatai „Už“ – 10, „Prieš“ – 0, „Susilaikė“ – 0.

Nutarimas priimtas.

Posėdžio pirmininkė

Jolanta Jurkuvėnienė

Posėdžio sekretorė

Inga Varnienė

Paauglystės keliai ir klystkeliai

Planet youth (Islandiškas prevencijos modelis):

„Pirmiausia būtina keisti aplinką, o ne vaiką ir gydyti visuomenę, o ne individą“.

Nerijus Miginis, 2024

Deviantinis elgesys (socialinė deviacija) – psichologinis / sociologinis terminas

- **Nukrypimas nuo visuomenei arba kuriai nors socialinei grupei priimtino elgesio.**
- **Deviantinio elgesio formos** yra nusikalstama veikla, alkoholizmas, narkotikų vartojimas, prostitucija, savižudybė ir kita. (pvz.: priklausomai nuo kultūros homoseksualumas; vyrai auginantys vaikus; poros gyvenimas ne santuokoje).
- Deviantinio elgesio samprata ir analizė priklauso nuo to, kaip konkreti visuomenė suvokia **socialinę kontrolę ir jos efektyvumą. (kiek kultūroje yra priimta aiškinti kitiems, kaip jiems reikia gyventi. Noras bausti Lietuvoje).**
- Deviantiniam elgesiui turi įtakos egzistuojančios tradicijos, socialinės normos ir vertybių sistema. Asocialaus elgesio samprata (apie ką Lietuvoje nekalbame?)

Socialinės kontrolės priemonės:

- **stigmatizuojant** - individui priskiriama etiketė (pvz.: blogas mokinys, nusikaltėlis, paleistuvė, narkomanas, alkoholikas);
- **marginalizuojant** - individui skiriama ribinė padėtis visuomenėje, neleidžiama visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Delinkventinis elgesys (sunkiai auklėjami) – teisinis terminas

Psichologijoje – poelgiai, pažeidžiantys egzistuojančias elgesio normas, bet **nesukeliantys rimto pavojaus** ir nedarantys didelės žalos. Dažniausiai būdingas vaikams ir paaugliams.

Delinkventinio elgesio formos yra smulkūs nusižengimai, dorovės normų nepaisymas (pvz. pavyzdžiui, nedrausmingas, konfliktiškas elgesys, epizodiškas alkoholio vartojimas, bėgimas iš pamokų ir kita).

Kriminologijoje - (vaikų ir paauglių / nepilnamečių) psichologinis polinkis pažeisti egzistuojančias elgesio normas. Delinkventai dažniausiai nepadarо sunkių teisės pažeidimų ir nusikaltimų.

Delinkventinis elgesys (90%) – jaunuolis padaro nusižengimą už kurį suaugęs būtų nebaudžiamas.

Teisės pažeidimas – už juos yra baudžiami nepilnamečiai, bet ne suaugę pvz. alkoholio vartojimas, rūkymas, bėgimas iš namų ir kt.

Kriminalinis elgesys – daromas nusikaltimas

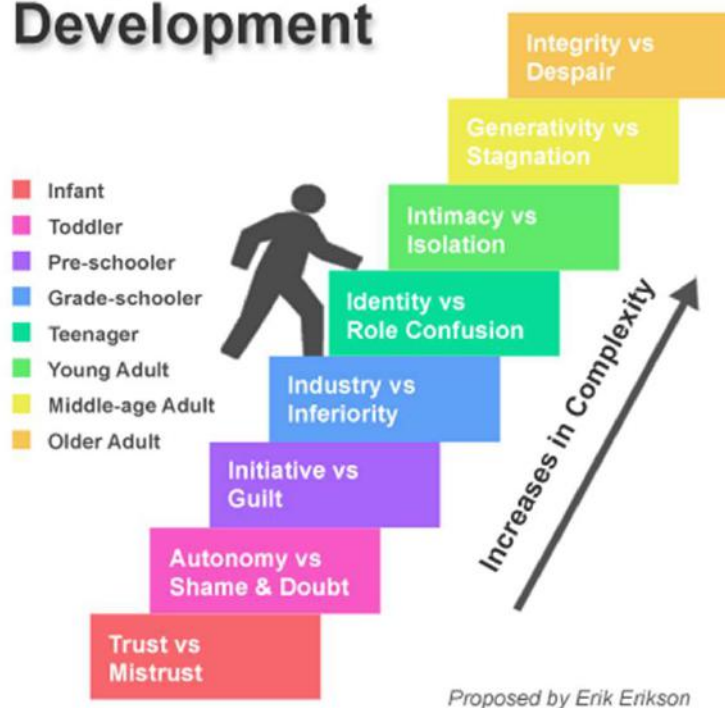
- **Nusikaltimas** yra pavojinga ir įstatymais uždrausta veikla (veikimas arba neveikimas), už kurį gali būti numatyta laisvės atėmimo bausmė.
- Nusikaltimo požymiai (pavojingumas ir baudžiamumas):
  - a) Turtiniai (80%) arba smurtiniai (20% registruojamų);
  - b) Tyčiniai ir neatsargūs;
  - c) Nesunkūs, apysunkiai, sunkūs ir labai sunkūs

Kriminalinės atsakomybės amžius?

Airija (7 m.); Anglija(10 m.); Lietuva ir Vokietija (14 m.); Belgija, Liuksemburgas ir Rumunija (18 m.).

Erikas
Eriksonas –
asmenybės
raidos teorija

Stages of Psychosocial Development

Koks suaugusio žmogaus vaidmuo skirtinguose amžiaus tarpsniuose?

Santykiai (raidos etapas - identiteto krizė):

- su draugais;

- su romantiniu partneriu;

- su tėvais;

- su mokytojais;

- su savimi;

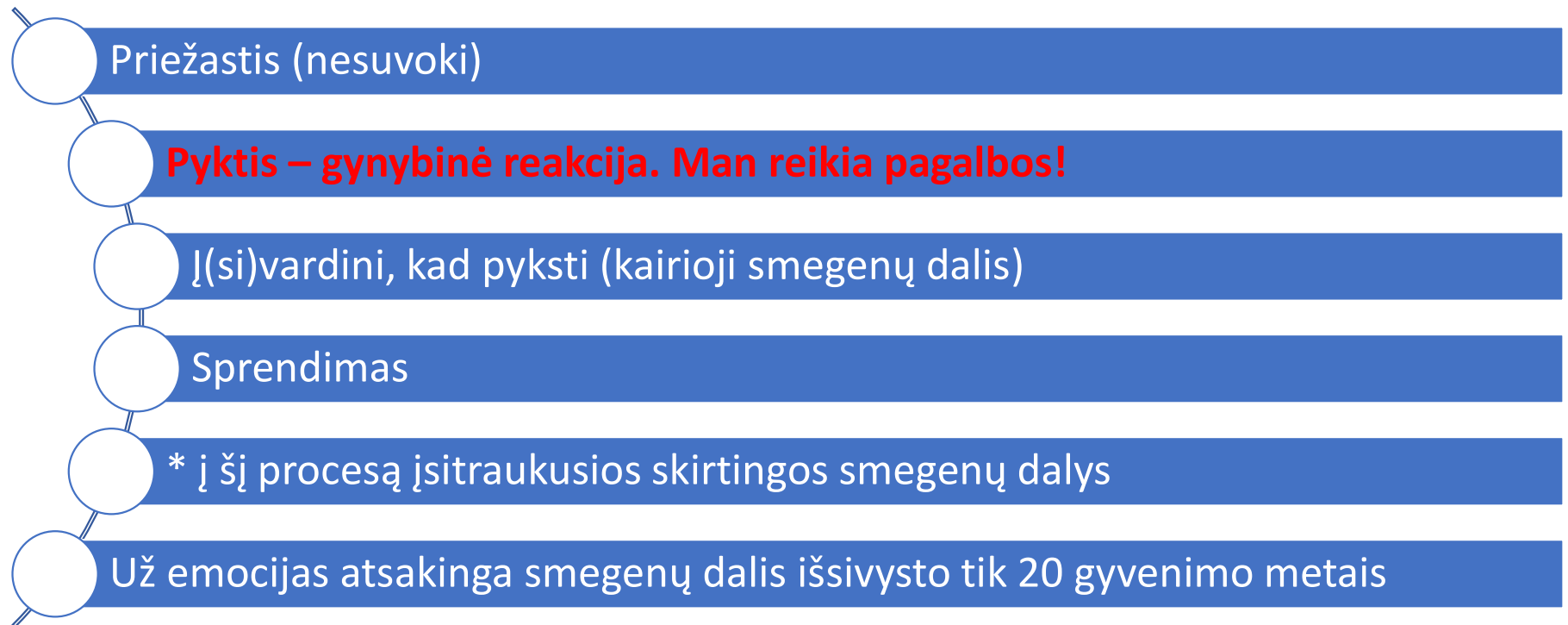
- su pasauliu.

Ledkalnio modelis

- Kiek ledkalnio gamtoje matosi virš vandens?
- Jei žmogus yra ledkalnis, kas slepiasi po vandeniu?
- Kuo skiriasi paauglio ledkalnis nuo suaugusio ledkalnio?

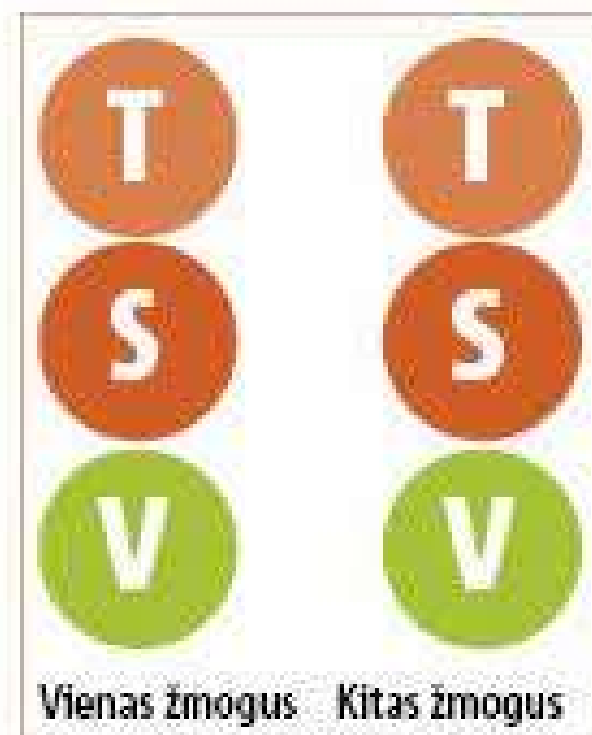

Kaip veikia pykčio mechanizmas?

Erik Berne –
transakcinės
analizės modelis
“Žaidimai, kuriuos
žaidžia žmonės”

- Tėvo būseną
- Suaugusiojo būseną
- Vaiko būseną

Bendravimas yra dviejų juostų kelias

Pasakokit apie save (svarbu, kad nepanaudotu prieš Jus)

Duoti / perleisti atsakomybę

Prašyti pagalvos

Susikurti ritualus

Klausytis mažų dalykų, kuriuos jie pasakoja

Kalbėkitės važiuojant

Klauskite jų nuomonės

Modeliuokite su jais situacijas

Vizualinė stimuliacija

Kas nebeveikia?

- Pinigų taupymas banke gera investicija;
- Pensija užtikrina orią senatvę;
- Universitetinis išsilavinimas garantuoja finansinę gerovę;
- “Baltos apykaklės” profesija geriau apmokama nei “mėlynos apykaklės” profesija;
- Visą gyvenimą gali dirbi toje pačioje darbovietėje, nekeisti profesijos;

Suaugystė (M. Pivoriūnaitė)

Santuoka + Pirmas vaikas

Darbas + Karjera

Studijos

Santykiai

Mokykla

Jaunimo brendimo tendencijas

Fizinis

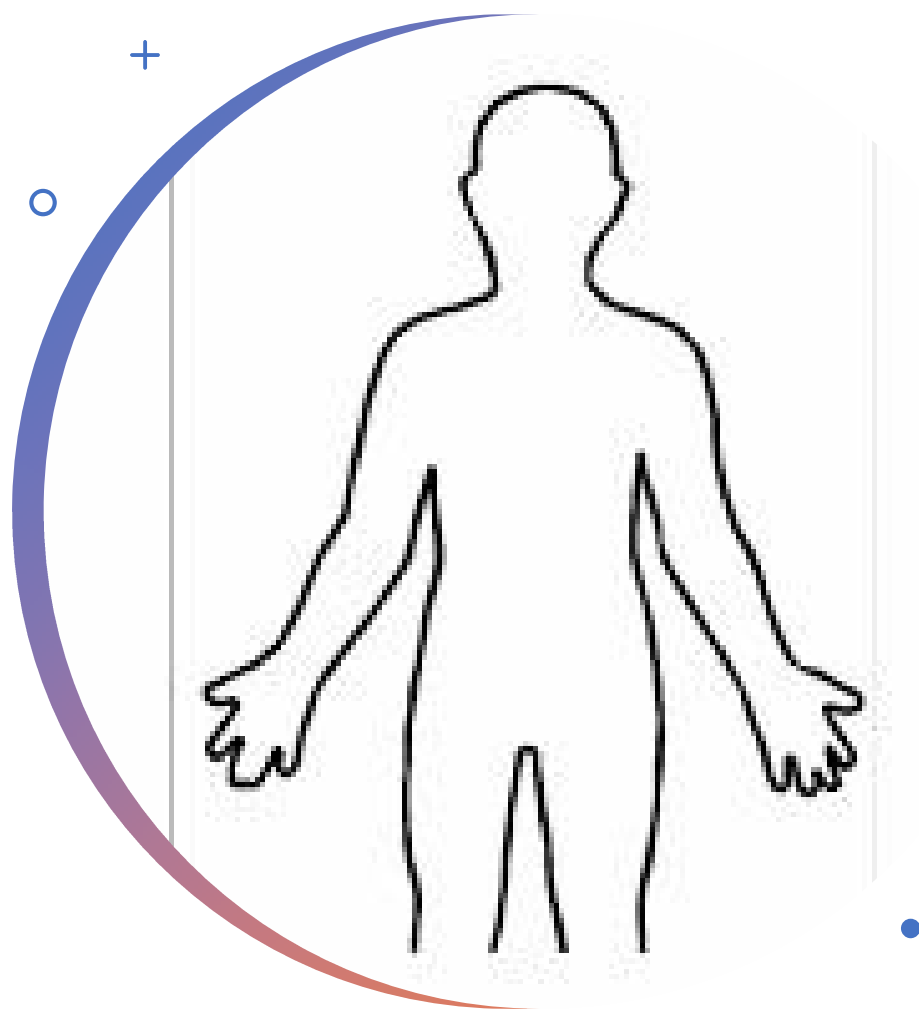
Psihologinis

Jaunimo emancipacija

Ķgalinimas

Nugalinimas

Biologiniai pokyčiai ir įtaka elgesiui

- **Hormonai ir organizmo gaminamos cheminės medžiagos:** adrenalinas, testosteronas, estrogenas, feromonai ir kt.
- **Koks jų poveikis?**
- Nerangumas; jėgų antplūdis; kūnas tampa suaugusio; lytinė / reprodukcinė funkcija; agresija; higiena; į gyvenimą žiūriu pro “rožinius akinius”; “superman” sindromas;

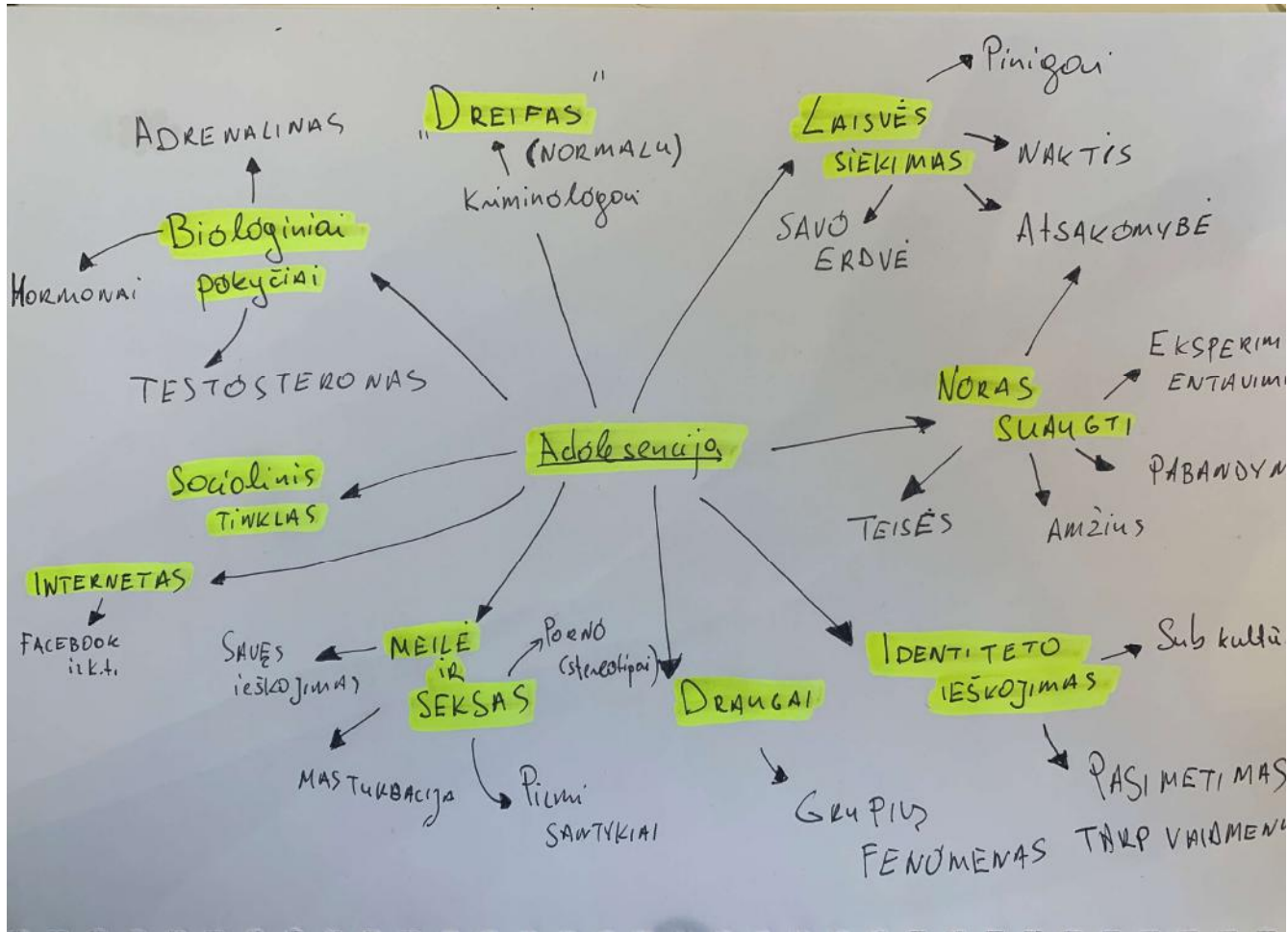
Jaunuolio smegenų vystymasis

- Smegenys pilnai išsivysto įžengus į 3 dešimtį;
- 11-12 metais smegelis suvokia, kad tai, ką sakau gali turėti pasekmių;
- Kitaip suvokia praeitį;
- 15 metais vystosi smegenų dalys atsakingos už skausmo supratimą;
- 25 gyvenimo metais išsivysto racionalus mąstymas.
- Nuo 15 m. kiti suaugę yra svarbūs.
- Ketvirčio amžiaus križė;

Jaunuolio smegenų vystymasis poveikis kūnui ir elgesiui

- Augimo šuoliai turi poveikį jaunuolio sąveikai su aplinka.
- Paauglių vaikinių vyriškumo siekimas gali juos paskatinti agresyviai elgtis.
- Vaikinui tikimybė papulti į kalėjimą didesnė 9 kartus, nei merginai.
- Vaikinui užsimušti vairuojant iki 25 metų, tikimybė didesnė 15 kartų, nei merginai.
- Moterys gali patirti įtampą dėl savo statuso vyrų pasaulyje. Moterų diskriminacija, nelygios galimybės gali priversti merginas atsisakyti joms būdingų vaidmenų.

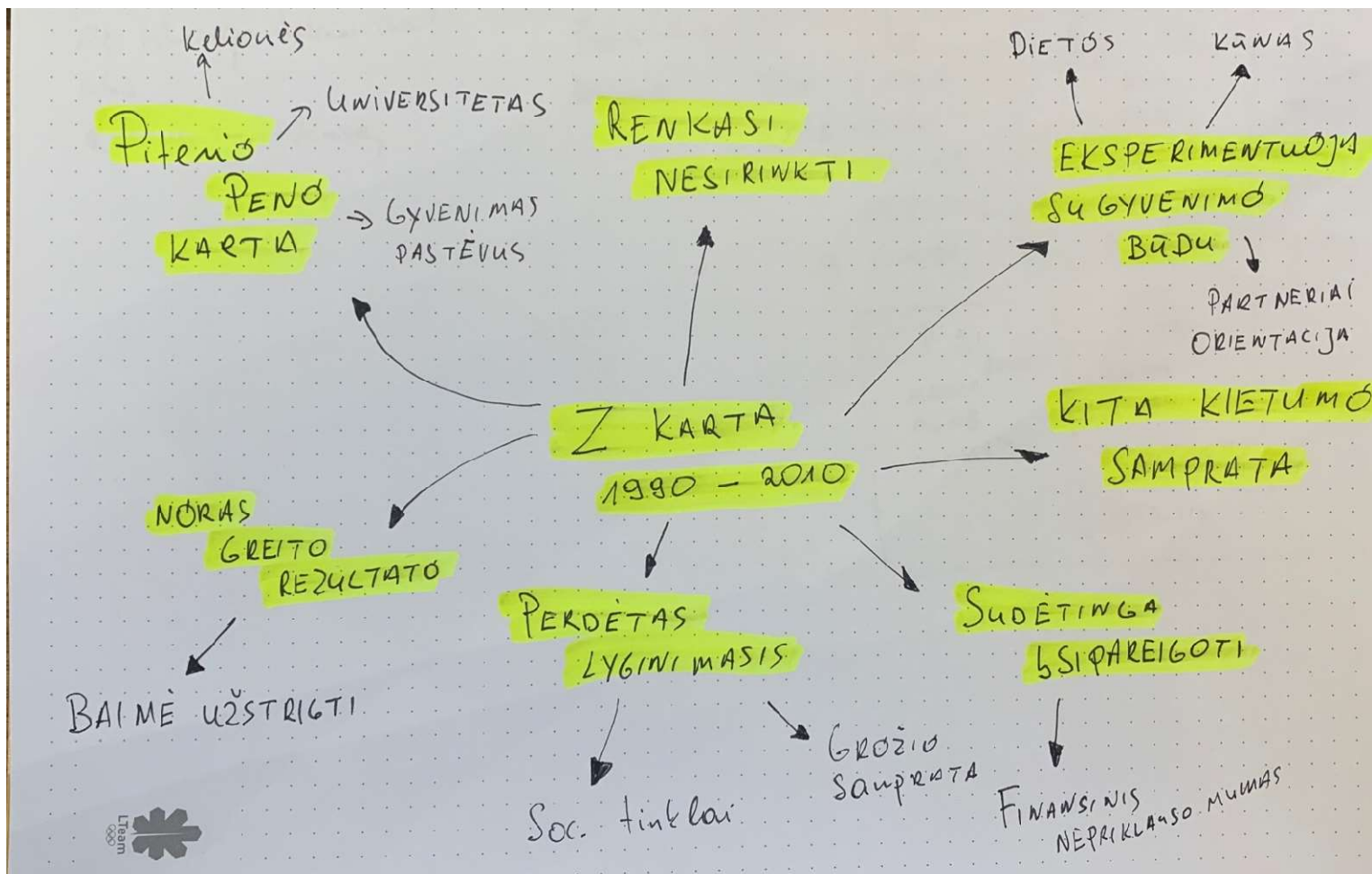
Lytinis identitetas

Biologinė
lytis

Socialinė
lytis

Romantinė
lytis

Seksualinė
lytis

2024 metų jaunimo realybė:

- „Sunkūs laikai išugdo stiprius žmones, lengvi laikai išugdo silpnus žmones“
- Nepakankamai „geri“ (mokslai, veikla, santykiai ...)
- „Kimarina“, pasyvūs, nesidomi, neįsitraukia...
- Emociukais bendrauja
- Nesukaupia dėmesio, nesigilina, sunku išmokti atmintinai
- Žinios – informacijos radimas – informacijos atsirinkimas
- Nuo alkoholio link narkotikų...

2024 metų jaunimo realybė (II):

- Pergyvena dėl pasaulio pabaigos... (ekologinė krizė, globali pandemija, karas Europoje)
- Kitokia “kietumo” samprata
- Spaudimas būti heteroseksualiais – aseksualūs (slepia lytį)...
- Fluidinis seksualumas... nuo 10 % iki 18 % neheteroseksualių...
- Lyties keitimas..
- Neturėsiu vaikų, bet turėsiu šunį...
- Spaudimas keliauti...

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Švenčionių rajono savivaldybės administracija
Dokumento sudarytojas (-ai)	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos narė Jolanta Jurkuvėnienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Švenčionių rajono savivaldybės jaunimo reiklaų tarybos posėdžio protokolas
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-05-28 Nr. (3.1 E) O-93
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Inga Varnienė Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-05-28 10:24
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-11 10:44 - 2028-07-09 23:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	JOLANTA, JURKUVĖNIENĖ -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-05-28 10:27
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2019-06-20 14:27 - 2024-06-18 23:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ernesta Lisauskienė Personalo specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-05-28 11:28
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-05-28 11:29
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-11 12:02 - 2028-05-09 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2024-05-27, priedas.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20240523.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2024-05-28)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2024-05-28 nuorašą suformavo Inga Varnienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-